

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izda je vsak dan razen v
dolj in praznikov.
Issued daily except Sundays
and Holidays.

LETNO—YEAR XVII. June 20. Entered as second-class matter January 28, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Subscription \$5.00
Yearly

Chicago, Ill., sreda, 9. januarja (Jan. 9), 1924.

Subscription \$5.00
Yearly

Uradništvo in upravljivo poslovanje: MWL Co. Lawndale ave.
Office of publication:
2657 Co. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 2225.

ŠTEV.—NUMBER 7.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Debata senatorjev o priznanju Rusije.

Borah zagovarja sovjete, dokim jih Lodge napada in pere Hughes ter njegove "ruske dokumente". Borah pravi, da propaganda ni glavno vprašanje, pač pa fakt, da je treba stopiti v zvezo z ruskim ljudstvom v interesu trgovine in svetovnega miru. Galerija v zbornici je bila natlačena poslušalcev.

EMBARGO NA DROŽJE ZA MEHIŠKE FAŠISTE.

Predsednik Coolidge je prepovedal izvoz orožja in strošilca za vstaše. Splošna ofenziva voda na vseh frontah v Mehiki. Fašisti ustrelili tri generala.

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge je prepovedal izvoz orožja in strošilca za vstaše. Splošna ofenziva voda na vseh frontah v Mehiki. Fašisti ustrelili tri generala.

Washington, D. C. — Predsednik Coolidge je 7. t. m. razglasil embargo na orožje in strošilce za mehiške vstaše. Vsak izvoz je prepovedan v prilog vstašem. Kdor prelomi embargo, ga čaka zaporna kazna dveh let in denarna kazna \$10,000.

Predsednikov razglas je prišel v momentu, ko so agentje De la Huerte skušali kupiti večjo zalogu municije in pušk v Ameriki. S tem razglasom se je administracija odločila postavila na stran mehiške vlade, kateri je že posala pušk, več milijonov nabojev in osem letal.

Istočasno poroča mehiški poslaniški namestnik v Washingtonu, da je v teku splošna ofenziva Obregonovih čet proti vstašem. Vstaši priznavajo, da so moralni izpravniki Tehuacan in "strategični razlogovi".

Earedo, Tex., 8. jan. — Tukajšnji mehiški konzul žanika poročilo iz Vera Cruz, da so vstaši okupirali Tampico, sedež petrolejskega distrikta. Tampico je še vedno v rokah zvezne posadke.

Sinoči je prišla vest, da so vstaši ustrelili tri zvezne generala, ki so bili ujeti pred nekaj dnevi. Ustreljeni so Roberto Cruz, Fausto Topete in Manuel Berlanga.

"Kdo dobi melono"?

Washington, D. C. (Federated Press) — "Who Gets The Melon?" je naslov tridalnega kartuna, ki ga je naredil John M. Baer za zadnjo številko lista Labor. Slika predstavlja srednjega, rejenega kapitalista z denarnimi vrečami edzdaj. Možkar čita lepk, ki pravi: "Po Mellonovem načrtu si bo prihranil človek, ki ima milijone dolarjev dohodkov. Vai skušaj si bodo prihranili \$4,550, ali \$25,278.00 vsako leto."

Odsposaj je skupina navadnih mož in pa tale napis: "200 družinskih očetov, katerih vsak ima \$5,000 dohodkov na leto. V celoti predstavlja teh dvesto mož milijon dolarjev dohodkov. Vai skušaj si bodo prihranili \$4,550, ali \$25,278.00 vsak."

Prav odsposaj te slike pa je cela truma majhnih ljudi in pa tale legenda: "400 družinskih očetov, vsak po \$2,500 letnih dohodkov. V celem predstavlja milijon dolarjev dohodkov. Prihranjenega ne bo tem ljudem po Mellonovem načrtu čisto nič."

ANGLEŠKI PARLAMENT OTVORJEN.

Velike delavške demonstracije v Londonu.

London, 8. jan. — Angleški parlament, v katerem sedi 192 poslancev Delavske stranke, je bil danes otvorjen. John Henry Whitley je bil soglasno izvoljen predsednikom nizke zborne. Starobjek je, da angleški zborci predseduje najstarejši poslanec. Nato se je pričelo formalno zapiranje poslanec; to bo trajalo tri ali štiri dni.

Delavske organizacije v Londonu so nocoj priredile delavške poslancem velike demonstracije v dvorani Albert. MacDonald in drugi voditelji so govorili.

ANGLEŠKI PARLAMENT OTVORJEN.

Velike delavške demonstracije v Londonu.

London, 8. jan. — Angleški parlament, v katerem sedi 192 poslancev Delavske stranke, je bil danes otvorjen. John Henry Whitley je bil soglasno izvoljen predsednikom nizke zborne. Starobjek je, da angleški zborci predseduje najstarejši poslanec. Nato se je pričelo formalno zapiranje poslanec; to bo trajalo tri ali štiri dni.

Delavske organizacije v Londonu so nocoj priredile delavške poslancem velike demonstracije v dvorani Albert. MacDonald in drugi voditelji so govorili.

ANGLEŠKI PARLAMENT OTVORJEN.

Velike delavške demonstracije v Londonu.

London, 8. jan. — Angleški parlament, v katerem sedi 192 poslancev Delavske stranke, je bil danes otvorjen. John Henry Whitley je bil soglasno izvoljen predsednikom nizke zborne. Starobjek je, da angleški zborci predseduje najstarejši poslanec. Nato se je pričelo formalno zapiranje poslanec; to bo trajalo tri ali štiri dni.

Delavske organizacije v Londonu so nocoj priredile delavške poslancem velike demonstracije v dvorani Albert. MacDonald in drugi voditelji so govorili.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Predsednik Coolidge je razglasil embargo na orožje za mehiške fašiste.

Debata glede priznanja Rusije otvorjena v senatu. Borah zagovarja sovjete.

Zvezni senat se norčuje iz Kovogovega mirovnega načrta.

Vlada je dobila tožbo za čezmerni železniški dobitki.

Ubežni carist pomaga Hughesu iskatki "rdeče zarotnike".

Dinosavrovo jaje na prodaj se ne manj ko \$5000.

Streljanje na seji železostavbinskih delavcev v Chicagu; ena oseba ubita.

Inozemstvo.

Splošna ofenziva zveznih čet v Mehiki.

Angleški parlament s 192 delavški poslanci otvoren.

Kemal paša, predsednik turške republike, ranjen.

Grki bodo v marcu glasovali o republiki.

Leon Trockij je bolan na infuzi.

Papež namerava razglasiti novo dogovorno Mariji, katera utegne znetiti velik boj v katoliški cerkvi.

SENAT BRIJE NORGE IZ MIROVNEGA NAČRTA.

Načrt, čigar neznani avtor dobi \$50,000, je bil predmet zmena v zbornici. "Vsak reporter lahko piše kaj takoč za sto dolarjev".

NAVADNA PROPAGANDA ZA LIGO NARODOV.

Washington, D. C. — Glasoviti načrt za doseglo svetovnega miru, za katerega Edward Bok v New Yorku izplača \$100,000 — polovico takoj, polovico pa potem, ko senat osovi načrt — je bil v pondeljek predmet nočevanja in smeha v senatu zbornici. Bok je lahko zdaj prepričan, da mu ne bo treba nikoli plačati \$50,000, dočim je plačal \$50,000 za precej dragi čolo.

Senat je vzel stvar za pustalo, resna pa je postal še tedaj, ko je senator Reed predlagal, da senat uvede preiskavo, kdo je odgovoren za propagando v prid Lige narodov. Bokov mirovni načrt ni po sodbi senatorjev nič drugač kot propaganda za vstop v Združenih držav v Ligo.

Mnogi senatorji tudi ne verjajo, da Bok plačuje za to stvar iz svojega žepa, zato zahtevajo, da senat dožene, odkod izvira Bokov načrt in kdo je prispeval v fond stotisoč dolarjev.

V zbornici je bilo precej smeha, ko so senatorji zbijali šale iz načrta. Načrt v kratkem določa, da Združeno države stopijo v svetovno razrediščo Lige narodov in moralno prisilijo ves svet na mir.

"In za to reč so pripravljeni plačati stotisoč dolarjev, pomislite!" je reklo Lodge.

"Pokale so gore in rodila se je — miška, katero smo že leta 1920 ujeli v past!" je dodal senator Moses.

"Ni čuda, da jih je sram povedati ime avtorja, ki je spisal to reči in potegnil \$50,000; vsak reportér, ki sedi tu na žamikarski galeriji, lahko spise kaj takega za stotisoč dolarjev ali manj."

Bomba ranila Kemala?

London, 8. jan. — Po novejšem poročilu iz Aten sta bila včeraj Mustafa Kemal paša, predsednik turške republike in njegova žena ranjena v Smirni, ko je nekdo vrgel bombo v njuno bližino. Kemal je bilo težko ranjen in odpeljali so ga v Angor; njegova žena je le opraskana.

Trockij je bolan.

Moskva, 8. jan. — Uradni bullettin se glasi, da je Leon Trockij, vojni komesar, bolan za influenzo že od 5. novembra in zdravnikom so mu svetovali, da naj takoj prenehca z delom in odide na odmor v bolješki kraj.

Japonski denar tudi pada.

Tokijo, 8. jan. — Japonski denar je včeraj padel na 48 centov. Normalna vrednost jena je 50 centov.

Padca japonske valute je bilo privokano ves čas od potresne katastrofe. Bankirji se bojejo že večjega padca in finančne krize, zato so umaknili zlate dolarje iz prometa.

VLAADA JE DOBILA TOŽBO ZA ČEZMERNE ŽELEZNIŠKE PROFITE.

Tekuška železniška družba je izpodljala ustanovost tožne dolode v prevozni postavi, in 19 drugih se ji je pridružilo.

PO IZJAVI SODNIKA TAFTA SO ŽELEZNIKE POD VARUŠTVO MEDDRŽAVNE KOMISIJE.

Washington, D. C. — Določba prevoznega akta, ki zahteva, da morajo železnicne deliti svoje čezmerni zaslužki nad 5.75%, kakor je to določila meddržavna trgovska komisija, zvezno vlado, je potrdilo zvezno najvišje sodišče.

Ustanovitev to postavke prevozne postave je izkazala izpodljivo težnje železniške družbe Dayton-Geese Creek Railway Company; ali ko pa je očela zadava prila na zvezno najvišje sodišče, se je težnji družbi pridružilo še devetnajst drugih najvažnejših železniških sistemov v deželi.

Opisavi prevozno postavo kot postavljajo, ki stremi za graditve železniškega sistema in za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki denarja za zdržavanje prevoznih sredstev, je dejal sodni načelnik Taft, da so bile železnicne postavljene pod varuštvu in kontrolo meddržavne trgovske komisije popolnje kakor kdajko-lip.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Enostnost tovrstnih vnosov je slabši železnicam v veliko pomoč in pospešuje razvoj naših železnic, je dejalo sodišče. In kongres mora v smislu tosodnečne klavirne obdržati enotnost železniških vozil.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Enostnost tovrstnih vnosov je slabši železnicam v veliko pomoč in pospešuje razvoj naših železnic, je dejalo sodišče.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

Postavke prevozne postave, ki določajo dolitev čezmernega dobitka z vlado, smatra sodišče za tem, da imajo lastniki prilik za sladilni dobitki celoga načrta.

V katoliški cerkvi iz-bruhne boj.

Delavske novice.

(Federated Press.)

Mesna konferenca rudarjev.

Cleveland, O. — Mesna konferenca med premogarji in operatorji na centralnem konkurenčnem polju mehkega premoga je bila tu zaključena 4. januarja in ponovno se otvoril 11. februarja v Jacksonvillu, Florida, to je po zaključku mednarodne rudarske konvencije, ki se začne v Indianapolisu 22. januarja.

Clevelandsko konferenco sta sklical predsednik rudarske unije John L. Lewis in Michael Gallagher, zastopnik premogovniških magnatov in predsednik meddržavnega leščivnega odbora.

Konferenca je bila zaključena pod vtičkom, da bodo gotovi operatorji poskusili izvajati štrajk 1. aprila s tem, da ne bodo hoteli podpisati nove pogodbe. Operatorji se bi ne branili stavke. Mehkega premoga je precej v zalogah, magnati so naredili velik dobiček v zadnjih par letih in vseledi tega so pripravljeni iti "do skrajne moje" v boju z organiziranimi premogarji.

Uradnega poročila o clevelandskem sestanku ni, toda izid se stanka je v kratkem sledi:

1. Operatorji so se zedinili, da povabijo magnate v zapadni Pensylvaniji na prihodnjo konferenco tako da se bodo mesna pogajanja vrnila na podlagi centralnega konkurenčnega polja, kakor je bila navada v prejšnjih letih. Ta korak pa očišči spor iz lanskega leta, ko so se pennsylavanski operatorji uprli štiridržavnim pogodbam, nakar je bila sklenjena trdžavna pogoba, obsegajoča Indiana, Illinois in Ohio. Klikor je znano, da bila pred včetini v Clevelandu dva velika piteburška premogovniška magnata, ki sta konferiali z ohijskimi magnati; morda je bil dosežen kak spoznaj glede pristostovana penzijev operatorjev v prihodnji mezdni konferenci.

2. Lastniki premoga in izvrševalni odborniki U. M. W. of A. so se zedinili, da se bodo prej pogajali v splošni konferenci, obsegajoči vse konkurenčno polje, prednostno tak, korak za štrajk ali izpor. Pred dvema letoma so se operatorji uprli pogajanjem glede nove mezne pogode in s tem so izvrali stavko, ki je trajala do avgusta 1922.

Poročila iz Jugoslavije.

Od naših stalnih poročevalcev.

Ljubljana, 18. dec. 1923.—Kralj, ki je prejšnji teden šel neutegomoma na obisk v Pariz, se je vrnil. Po kaj je šel v Francijo? Časopisi poročajo, da je šel tja radi utrditve franco-jugoslovanske antante in to največ radi nove arđenjemorske antante med Italijo in Španijo. Z drugimi besedami povedano, Francija se naslanja naše hajonetom, kar bi pri eventualnem sporu s kakšno drugo državo lahko izkoristila sebi v korist, nas pa pahnila svojemu imperijalizmu v žrelo.

Poroča se, da škofje in kardinali iz vseh krajev pritiščajo na papeža, naj odloči to vprašanje, kajti cerkev je danes presiaba, da bi prenesla kak večji notranji boj. Kardinal Mérey del Val, prejšnji papežev tajnik za sunanje zadeve, ima toliko poguma, da nasprotuje proklamaciji nove dogme.

Chicago, Ill. — Ameriški kleriki so se že izjavili proti namerni novi dogmi. Višji člani predstavniki katoliške cerkve so izjavili v intervjuju z reporterji "Tribune", da ne verjamejo, da bi se papež tako daleč sposabil in razglašil novo dogmo o ubožanstvu Marije.

Visoka avtoriteta cerkve, ki noče, da pride njegovo ime v javnost (morda nadškof Mundelein), je dejal: "Marija se ne more meriti z Bogom očetom, z Bogom samom ne z Bogom sv. duhom, se prav sklenemo, da je telesno šla v nebo. Tudi ni res, da romanske države še stoletja časte Marijo po bolje. Katoliška cerkev uči, da je Marija človek (kreatura) in človek ne more biti bog. Res pa je, da še stoletja postoji vera v katoliški cerkvi in zunaj cerkve, da je Marija telesno v nebesih, dasi to ni doktrina vere (zavedenje resnice)."

Naročite "Prosveto" vašemu redniku ali prijatelju v staro domovino.

OBVESTILO IN PREKLIC. S tem preklicujem, da ni resnica kar sem govoril pri rojaku John Cetisu proti vsem, ki so bili tam na vozi, ter občaluju moje nepravilno ravnanje in govorje. L. K. (Adv.)

smejo biti vsa premoženja državljanih obeh držav v lastno domovino v preteklu enega leta, t. j. tja, kamor se preselijo za stalno, brez vsakih davčin in kavcij. Druga konvencija določa sporazum o dolgovih, ki so nastali med jugoslovanskimi in avstrijskimi predstavniki pred 1. marcem 1919. in do uveljavljanja konvencije še niso bili plačani. Izvete pa so obveznosti dunajske poštne hranične ter iz zavarovalnih pogodb in iz socijalnega zavarovanja, za katere se predvideva poseben sporazum. Za plačilo veljajo sledeče določbe: 1) za obveznosti prevzete po vodovod podpisovanja avstrijskih vojnih posojil velja relacija 100 avstrijskih krov, t. j. starih avstr. krov; 2) za vse druge obveznosti velja relacija 100 starih a. K. t. j. 8 Din. Plačila na osnovi delnih obligacij, hipotekarnih listov, delnic itd. se imajo izvršiti po kurzu 100 jugos. K. t. j. 100 starih K., ako ima delnik svoje bivališče v Jugoslaviji, ki po kurzu 100 sk. t. j. 100 starih K., ako je doma v Avstriji. Za državne obligacije pa veljajo določbe mirovne pogodbe. — Avstrija izroča Jugoslaviji 1) palaco bivšega skupnega finančnega ministra na Dunaju, kjer se nahaja sedaj jugos. poslanstvo; 2) 25.000 delnic Steinbeissevo društva, 2.600 delnic železne industrije v Zenici, 4.800 delnic siadkorne tovarne v Usovi, 3.847 delnic ter 1.108 Gausseuseine železarske industrije v Varsuter, 69 kuksov rudnika Bosna. Jugoslavija plača zato Avstriji takom 60 dni 10 milijonov dinarjev. — Posebna določba zahteva tudi prenos sedežev delniških društev iz Avstrije v Jugoslavijo. Mi imamo pravo zahtevati, da industrijske in transportne delne društva, ki imajo glavni obrat v Jugoslaviji, prenesejo svoj sedež iz Avstrije v našo državo. Tega prava se bo naša država poslužila najdalje do 31. dec. 1923, in to le glede onih društev, ki so obotajoče še na dan 1. nov. 1918. Društva pa, ki imajo svoj sedež v Avstriji, glavne obrate pa v obeh državah, so morajo na našo zahtevi deliti.

Časopisi poročajo te dni o nekem tajnem dogovoru med Bolgarsko in Italijo, v katerem priznava Italija Bolgariji srbsko ozemlje, in sicer vse ozemlje od Morave do Vardarja, kakor tudi Skoplje, Prilep in Bitolj z vsemi njihovimi sedanjimi upravnimi področjem. Bolgarska pa priznava Italiji pravico na ozemljih Slovenske, hrvaškega Primorja, Dalmacije in Jadranskih otokov, kakor tudi protektorat nad Albanijo in Crno goro. Ta tajen dogovor je prava senzacija in ima 8 členov, od katerega pa so samo trije znani javnosti. Vsakakor je take vesti treba vzeti na znanje z največjo rezervijo.

Kaj pa dela naša Narodna skupščina? Posebnega v zadnjem času razun gori omenjene konvencije z Avstrijo nima pokazati razen tega, da je sprejela proračunske davanjstvo za jan. februar in marec in da se zmerom krega med seboj.

Zelo veliko preglavico dela vladu uradnišča razvrstitev. Piše se, da bodo prejeli vsi državni uradniki predvsem na poviški plači, in sicer po poldruži in po dva tisoč dinarjev in sicer za oktober, november, december in januar. Ako le ne ostane to le pri besedah kot lanskoletna 18ta plača ob novem letu?

Promet po Gorenjaki progje za sedaj popolnoma vzpostavljen, in sicer so napravili provizorični, poleg tega pa delo razvrstane, gira hitro napreduje in je zaposlen pri tem zelo veliko delavec.

Te dni smo obhajali obletnico Cankarjeve smrti, 11. t. m. je minilo pet let, odkar je preminil prvak med pisatelji, ki je pisal o revoljih in trpinah. Njegovemu spominu slava!

V Ljubljani je pokrajinska uprava razpustila odbor Književne družbe in odredila že oklicani občeni zbor ter imenovala vladnega komisarja, ki bo do konstituiranja novega odbora vodil vse posole. Občeni zbor se ima vrstiti v januarju prih. leta.

V Ljubljani se vrle te dni potrebovane soče so cel teden in prinašajo na dan mnogo umazanega iz človeških nižin.

Na Viču pri Ljubljani je 22. letni sin ubil svojega očeta. Iz Moskve se je vrnil te dni Georgij Gjorjevič, delegat našega odbora za pomoč gladujom v Rusiji. Po njegovih podatkih je došlo iz naše države vsega skupaj 443 ton raznih živil. S tem vičem je bilo ostanjenih 43 kuhih, ki se razdelile nad 1.200.000

kosi. Delegat je preživel nad dve leti v Rusiji.

S 1. jan. 1923 je dovoljen dežurni promet naše države z inozemstvom, in sicer do 500 dinarjev v denarnih pismih. V našo državo se lahko pošije iz drugih držav neomejene vsote.

Sv. Inkvizicija.

Peter Pajnševi listi.

Cenjeni tovarši urednik!

Prebivalci Freyssinera so se večkrat z orokjem spoprijeli z inkvizitorskimi hlapci. Ostali so zvesti svoji veri. Papežev legat je imel torej polne roke dela, da ukruti neustrašene borce proti diktaturi rimske cerkve. V letu 1498 so se stanovniki te doline obrnili s pritožbo na kralja Ljudevit XII. Kralj je imenoval komisijo, ki naj bi preiskala stvar valdenzev. Komisija je pronašla, da je pritožba upravičena in je kasirala nekaj odsob. Kralj je odobil postopanje komisije. Papež Aleksander VI. (Borgia) je izdal ferman na duhovščino, v katerem ji je zapovedal, da se naj ravna po kraljevih odlokih, vseeno je pa zahteval od valdenzev, da se vrnejo v rimsko cerkev. Dostavil je, da valdenzov odpusti vas, kar so grešili s sleparjami, oderuštvom, umorom, zastrupljenjem itd., ako se vrnejo v rimsko cerkev. Tako se je drznili pisati valdenzom ta grešnik, ki je imel vse grehe nad sabo, naobratno so pa valdenzi bili moralni ljudje in so se bojevali proti nemoralnosti v rimski cerkvi.

Zgodovina nam pripoveduje danes o življenju papeža Aleksandra VI. in če je samo polovica res, kar pripovedujejo zgodovinarji o tem papežu, tedaj je bila papež eden največjih hudočevalcev, grešnikov in nemoralnečev, ki je kdaj živel na tem svetu. Trezemuč slovku se obraže želodec, ko čita, da je tak človek pisal moralnim ljudem, ki so živeli asekčno življenje, naj se odpovejo grehom, katerih niso nikdar izvršili v njih življenju.

Papež Aleksander VI. se je pisal kot kardinal Rodrigo Borgia. Pisal se je pravzaprav Lenzi, a sprejel je imen svoje razglašene matere Borgia. Studiral je prav sodiščje in brat njegove matere, papež Kalikst III. ga je proglašil za nadškofa, ko je bil še študent. Ko je postal kardinal, je ni bil star pet in dvajset let. Živel je nemoralno življenje. Lepa Roza Vanozza, za Catanei je bila njegova priznana konkubina. Povila mu je štiri sinove in hčer. Ampak Aleksander je bil velik hinavec, kajti pri vsaki priliku se je hlinil za pobožnjaka. Ljudstvo je znalo na ta način pridobiti zase, da je od zakladov, ki so se stekali iz vseh krajev v Rim, dajal ljudstvu darove. Ko je umrl papež Inocencij VII., je bil 26. avgusta 1492 kronan za papeža. Ob tej priliki so se vysile velike slavnosti v Rimu. Od tega časa je pokazal svoj pravi značaj, kajti dosegel je najvišjo kariero v rimski cerkvi, ki je bila združena tudi z veliko posvetno močjo. Njegov cilj je bil, da njegova družina postane vladajoča dinastija. Zaradi tega se je zapletel v politične boje, ki so se takrat odigravali v Italiji. Svojemu sinu Ivanu, vojvodu Gondjakemu, je podaril vojvodino Benevento, svojo hčer Lukrecijo je poročil z mogočnim Sforzom, gospodom Pesare. Svojega sina Cesara Borghisa je imenoval nadškofom v Veneciji in kardinalom. Tega sina je najbolj ljubil in odločil se je, da mu poleg duhovne kneževine preskrbti še posvetno. Za to je sklenil, da ga poroči s hčerjo Frideriko, kralja napolitanskega. Ker je Aleksander pri izvedenju tega načrta naletel na odpor, se je zvezal leta 1498 s francoskim kraljem Ljudevitom XII., da se razdeli Italija. Francozi so osvojili Milan in Cesar Borgia je bil imenovan vojvodom Valentinskim. Po osvojitvi Imola in Perlige je pa Cesar postal še vojvoda Romanjski. S krvavo silo sta pač v njegov sin uničevala nujne nasprotnike. Kdor ni šel s poti zla, je bil sgrda. Papež je umrl leta 1503 dne 18. avgusta. Pripravil je svojim gostom strup, da se polasti njih premoženja, pa ga je sam izplil v zmoti. Ravnotako dolži zgodovina papeža Aleksandra krvosramstva z njegovim hčerjim Lukrecijo. On je uvedel cenzuro knjig in Savonarola, znamenit italijanski pridigar in reformator, je bil oh času njegovega papeževanja v družbi njegovega tovarišev Domenica de Pesca in Silvestra Maruffi 23. maja 1498 najprej obesilen in nato scigan.

Savonarolu so leta 1475 odkrili spomenik iz mramora v Ferrari. Značaj papeža Aleksandra VI. so da povedati z besedami: Bil je navrh, previden, preračunal, poleg neizmerno častihlepen, lakomen, breskamen, krvoloten, pohoten in človek, ki ni držal bestre.

Tudi te ponudbe niso sprejeli valdenzi. Zastonj so čakali na valdenze, da se pridejo pokorit. Zdaj so posvetni in duhovski mogični pridelovati valdenze vsak na svoje pest. Konfiscirali so premoženje valdenzov in jih metali v smrdljive ježe, polne neasnega. Najbolj divje je nastopal proti njemu neki Ivan Meynier, baron Opereški, ljubljenski kardinal Tournona, pod katerega vplivom je bil kralj Franjo I. — Te pozdravljajo Tvoj prijatelj — Peter Pajniš.

ZENITVENA POMUDRA.

Samec star 42 let se želi seznamiti v svrhu Zenitve s Slovenko ali tudi drugo narodnost, lahko je tudi par let starejša ali mlajša od mene na to se ne oziram, samec je naprednega mlajšenja. Imam svoje domovanje vredno do štiri tisoč in stalne dele. Tudi vlova z otrokom ni izveta. Ponudbe in alike naj se posilja na naslov: Anton Simčič, 836 Central ave., Bela Lajre, Ohio. (Adv.)

EJE STA?

Frank Lepš, svoječasno stanovanj v Sartel, Minn., in Nick Charney, svoječasno stanovanj v Dunlu, Pa. Za njiju naslov bi rado izvedel tajništvo Poverjenštva J. R. Z. ki steli stopili z njima v korespondenčno svezo radi registriranih W. S. S., ki so bili svoječasno podarjeni J. C. B-Ltd.

Tajništvo Poverjenštva J. R. Z. 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.

EMIL KISS, BANKIR,

123—2nd Ave., New York City
Ustanovljena leta 1892.

Prejema denar na hranilne VLOGE

in plačuje letna obresti 4%

Moja banka stoji pod nadzorstvom državnega bančnega odbiska in varna za hraniti vse vlogi.

Dopravljam rojake iz kraja, (affidavit).

Potencialni odjemalci.

Foijam doma v starici kraj.

EMIL KISS, BANKER,

123—2nd Ave., New York City

Vsekemu, ki mi pošlje svoj naslov brezplačno podam lep starokraski MOLEDAR za leto 1924.

DOLGOČASNEGA ZIMSKEGA MACKA

Prav lahko vložite v lot, kjer so naroditi pravilni gibanji VICTOR grossi in pravilni vložki. Vložki so vse v petih letih isti Victor izdelki. Plišite po konsolidirani omili na

IVAN PAJK, 24 Main St., Cincinatti, Pa.

On je edini Slovenc v vse Ameriki, ki ima direktno sveso z Victor terorom.

NOVO LETO — NOVI ZAČETEK.

Mnogo v preteklem letu storjenih napak se lahko popravi v tem letu. Ako niste v preteklem letu niti prihranili, namesto se, hraniti v tem letu, ako ste v preteklem letu hranili, odločite se, v tem letu še ved prihramti.

Pošljite Vaše prihranke naši Banki na

SLIKE IZ NASELBIN.

North Chicago — Waukegan, Ill. — Dočakali smo zopet predenostni čas — čas zabav v veselicah, pri katerih pozabimo nekoliko na dolge zimske večere, poleg tega pa pomorenem do boljšega obstanka naših društev in domov. Pri nas v Waukeganu imamo imenitno stavbo Slovenskega narodnega doma. Že par let stoji in veliko včasih smo že imeli v raznimi zavajavami in veselicami, ki so se vrstile v tem domu. In lahko rečemo, da smo ponosni na to stavbo, kjer nam je bila dana prilika videti tudi že marsikatno zanimivo igro.

Letos se so tukajšnja društva zavzela za veliko delo, namreč za prebarvanje domovih dvoran. Naše žensko društvo "Moška enakopravnost", št. 119 se je zavzel za kuhinjo. V kuhinji ima že ženska največ opraviti, da ve, kaj je po njenem okusu. Raditega smo se ženske zavzele za prebarvanje kuhinje.

V ta namen priredi naše društvo veselico z igro dne 12. januarja. Predstavljena bo komedija "Stari greh", vsekozi smešen igrokaz. Kdor se hoče pošteno razveseliti, naj pride pogledati to igrino. Nikomur ne bo žal tega večera.

Vabimo vse rojake iz Waukegana in North Chicaga, da prisotstvujejo veselicu in tako pomagajo do boljšega uspeha. Zabave bo dovolj tudi po igri v spodnjih prostorih.

Na programu bo več žaljivih točk, kar pa bo odkrito šele na veselicu. Torej pridite in prepričajte se sami. Za prazne želodce in suha grla bo tudi dobro prekrbljeno. Zato se bo potrudil odbor. Tamburaški zbor "Zvonimir" se bo trudil ustrezati plesažljivim. Pričetek igre bo ob pol osmih zvečer. Torej kličemo na vse svidenje! — Veselini odbor.

Forest City, Pa. — Od povsod vidimo dopise v naši Prosveti, sajmo od nas tako redko kdaj slišali, akoravno sta tudi tu v Forest Cityju dve društvi, ki spadajo Slovenski narodni podporni jednoti, s precejšnjim številom članstva. Tretje je v Vandlingu, Pa., komaj pol ure oddaljeno od Forest Cityja. Pa lej, kaj semu je vse tako tiho, da čitalci Prosvete kmalu več ne bodo mislili, da je tu, še kaj Slovencev. Še precejšnje število nas je, akoravno se tu pa tam kateri preseli v večna letovišča.

Dne 4. decembra pr. l. se je smrtno ponesrečil rojak John Fluks. Popravljal je neke cevje ravno nad kolesovjem, kjer drobio premog. Pa je nekako padel ravno na tista kolesa, da ga je popolnoma raztrgal. — Pokojni je bil tu nad dvajset let. Doma je bil nekje s Spodnjega Stajerskega. Tu zapušča ženo in pet nedoraških otrok. Spadal ni k nobenemu slovenskemu društvu. Pogreb mu je priredila podružnica United Mine Workers of America št. 1035.

Na društvenem polju še dosti dobro napredujemo, da se že prav redko dobi koga, ki bi ne bil zavarovan pri nobenemu društvu. Skoraj žajveč pa je zavarovanih pri društvih, ki spadajo k Slovenski narodni podporni jednoti.

Društvo "Mednarodna zveza", št. 124 S. N. P. J., je na svoji redni seji dne 16. decembra sklenilo, da priredi veselico v proslavo svojega štirinajstletnega obstanka. Veselica se bo vrnila dne 26. januarja v dvorani pevskega društva "Zvon". Na veselicu bo igrala tukajšnja tamburaška godba pod vodstvom Avgusta Gostišča. Tudi pevsko društvo "Zvon" je obljubilo, da se udeleži naše proslave in nam zapoje nekaj izbranih pesmi, da zabave ne bo manjkalo. Zato društvo "Mednarodna zveza", št. 124 S. N. P. J. tudi uljudno vabi ezenjene rojake, da se obilno udeležijo naše prireditve. — Frank Rataic.

Ladysmith, B. C., Canada — Minilo je že več let, odkar sem narodnik na dnevnik Prosvetu. In vselej, ko dobim v roke list, najprej pogledam med dopise, iz katerih še razvidim, da je tudi drugod mnogo ljudi, ki še tavaajo po temi in ne verujejo drugega kot v farške sušenje in toplo peč ter v vsemogučne dolarje. Čas je, rojaki v sotropini, da se prehndute iz verske omotice, da tako skupno nastopimo proti našim izkoričevalcem. Toliko časa na, dokler bomo drugi drugega napadel in se prepričali o verskem prepridanju, ne bomo pršili do naših pravic, da kateri nas upravičuje moči Narava.

Delave, naše geste naj bo: Vsi za enega in eden za vše! Z zdrženimi močmi bomo lahko dosegli cilj pravijočnosti, katero načelo je: Kdor ne dela, naj ne je. Rojaki, opustimo verski humbug, saj živimo v dvajsetem stoletju, ne pa v dobi svete Inkvizicije.

Da ne bo moj dopis velič preveč prostora Prosveti, da bom skončal. Naj se pa še kdo drugi oglaši izmed rojakov, ker jaz itak nimam doši znanja v pisavi.

Obilo areča v tem letu vsem na-

prednim slovenskim delavcem in članom S. N. P. J. Prosveti pa želim mnogo novih naročnikov. — Joseph Ulaga.

Chicago, Ill. — V zadnjih par številkah Prosvete sem čital urednika članke, namenjene nekemu fratu ali fratrom na Dvaindvajseti cesti v Chicagu. Nič nimam proti temu, ače glavni urednik Prosvete zagovarja interese S. N. P. J. kakor tudi nje članstva, ker zato ga je članstvo zadnje konvencije izvolilo, ampak po mojih mislih bi bilo bolje, da se ignorante popolnoma ignorira. Na tisoči in tisoči milij prepotujem po državah vseko leta zvčer v Slovenskem narodnem domu do šestih ajtraj. Kar vesel sem, ko premisljam, kako lepo je bilo videti, ko so tudi starši pripeljali s seboj mladino, da se je veselišča okoli Miklavža. Mladina je komaj čakala, a še bolj menda njegovih darov v hrepenju, da ve, kaj ji bo podaril. Darij so bili veseli vsi. Dvorana je bila polna tako, da mnogi niso imeli sedežev in govorili so med seboj ugibaje, ali je dvorana premajhna, ali je preveč ljudstva. Nenadoma so jo oglašili naš rojak z bistrimi očali in naprednega mišljenja v društvenem ali v drugih ozirih, rekoč: Dvorana ni premajhna, le ljudi je preveč. Samo veseli bodimo, dvorana bo še dosti velika! — S tem je mislil, da bo prišel čas, ko bo tudi naša dvorana izboljšana, a treba je zato složnosti in zastopnosti. Za njegovo navduševanje mu odbor S. N. D. kliče: Živel John Underwood! Hvala ti, da si nam pomagal in delal navzdom veselju!

Da je nekaj narobe v njegovih glavi, vsi dobro vemo, in stavim nov klobuk proti nujljaju tobaka, da, ako se ga zapelj na Wood in Polk St., v psihopatično opazovalico, da uganem rezultat dr. Guthryja v tem zavodu, da je "hopeless case". Njegova izjava bi bila: ako je njegova (fratrova) fiksna "frānt" prazna, zakaj ga še bolj razburjate, posebno ako nevaren splošnosti na ulici.

V njegovem "solari pleksu", kateri mu krasí telo, tako in tako ne deluje nobena celica. Pustimo mu torej veselje in hranimo ga za narodnega pajača. Čudno se mi zdi, da ga še niso njegovi farani, okoli 22. ceste spoznali in ga spravili, kamor v resnic spada, ker vedo, da jim je v večjo škodo kakov v korist. Pa nazadnje je tudi res, da življenje brez zabave bi bilo predočasno.

Svetoval bi torej dopisnikom in uredniku Prosvete, da se preveč ne razburjajo na delovanje fratra Skaze in mu dajo, še naprej priložnost agitiranja za S. N. P. J. In videli bomo, da bo z njegovo pomočjo Slovenska narodna podpora jednota v prihodnjih par letih dosegla število pet in sedemdeset tisoč članov in tri milijone dolarjev premoženja.

Nekaj pa bi priporočil glavnemu odboru S. N. P. J., kadar se snide v mesecu januarju, da bi naredili in sprejeli rezolucijo, v kateri naj bi odobrili predlog, da se plača vsako leto na sv. Kurenta dan \$10 fratru Skazi kot na gradov do Slovenske narodne podporne jednote za njegovo trudno delo za dobrbit, obstoju in vsestranski napredok S. N. P. J., ker vsako delo je vredno plačila.

Naj bo plačano tudi to. Uverjen sem, da jih bo frater Skaza z veseljem sprejel, nakar se naj strošek vknjiži med splošne izdatke vprid Slovenske narodne podporne jednote. — Frank Stonich.

Bessemer, Pa. — Že precej časa je minilo, kar se nisem oglašil v našem naprednem listu Prosvete. Vzrok je več, glavni pa ta, da mi ne dopušča čas, ker po današnji uredbi mora trpin garati dan za dnem brez odmora za boro življjenje.

Naselbina Bessemer je z naseljenimi Slovani precej močna; dosti je tu naseljeni Istranovi, ki, kolikor sem prišel do sedaj v dotik z njimi in so mi znani, so v resnic zavedni ljudje. Ločiti znajo dobro od slabega. Tu je več društev, dve Slovenske narodne podporne jednote za samostojno ter Hrvatske zajednice. Delavcev razmere so srednje; delavcev ne manjka. Politične in strokovne organizacije tukaj ni. Verski fašatnikov menda ni vmes. Vsej me ni znano desedaj.

Nekaj rojakov je tu prav zavednih, a dobijo se tudi tepe, ki imajo po par dolarjev, pa mislimo, da ne spadajo več v delavske vrste. Trkajo se po prah denarji, ki je rekel: Paz imam denar, tisti si pa berat. Imajo enake grobe izraz. Žal, da so še take delave, temi, da le sebo ne poznavajo in svojega razreda. To je tudi tista

boljzen, ki dela razdor v naselbini, ker je preveč škodljivosti. Prave bratake ljubezni še ne bo tako kmalu. Je pač bilo tako in je še, da morajo biti nekateri žrtve za druge, oz. za tiste, ki ne poznajo razlike med dobrim in slabim ter ne boja in trpljenju za vednega delavstva, ki se bojuje za proletariat.

Dalje naznanjam vsem bratom

in sestram društva "Krim" štev. 97, da sem sprejel na letni seji dne 16. decembra 1923 tajniški posel za leto 1924. Opozarjam vse člane, da se udeležujejo bolj redno mesečnih sej in redno pladajojo asesment. Bolniški obiskovalci pa na naj redno obiskujejo bolnišnike. Jaz tudi ne bom pobiral po hišah asesmenta. Spoštoval bom pravila in delal kakor ona ukazujojo. Torej obratite in sestre, upoštevajte pravila tudi vi v vseh oziroma. Brez reda ni napredka nikjer.

Z bratskim pozdravom! — Matt

Vogrich, tajnik.

Springfield, Ill. — V zadnjih par

številkah Prosvete sem čital urednika članke, namenjene nekemu

fratu ali fratrom na Dvaindvajseti

cesti v Chicagu. Nič nimam

proti temu, ače glavni urednik

Prosvete zagovarja interese S. N.

P. J. kakor tudi nje članstva,

ker zato ga je članstvo zadnje

konvencije izvolilo, ampak po

mojih mislih bi bilo bolje, da se

ignorante popolnoma ignorira.

Na tisoči in tisoči milij prepotujem po državah vseko leta zvčer v Slovenskem narodnem domu do šestih ajtraj. Kar vesel sem, ko premisljam, kako lepo je bilo videti, ko so tudi starši pripeljali s seboj mladino, da se je veselišča okoli Miklavža. Mladina je komaj čakala, a še bolj menda njegovih darov v hrepenju, da ve, kaj ji bo podaril. Darij so bili veseli vsi. Dvorana je bila polna tako, da mnogi niso imeli sedežev in govorili so med seboj ugibaje, ali je dvorana premajhna, ali je preveč ljudstva. Nenadoma so jo oglašili naš rojak z bistrimi očali in naprednega mišljenja v društvenem ali v drugih ozirih, rekoč:

Dvorana ni premajhna, le ljudi je preveč. Samo veseli bodimo, dvorana bo še dosti velika! — S tem

je mislil, da bo prišel čas, ko bo

tudi naša dvorana izboljšana, a

treba je zato složnosti in zastopnosti.

Za njegovo navduševanje

mu odbor S. N. D. kliče: Živel

John Underwood! Hvala ti, da si

nam pomagal in delal navzdom

veselju!

Ko je društvo št. 118 S. N. P. J.

priredilo dne 29. decembra, smo

imeli izvrstno zabavo. Mislim, da

ni nikomur žal, če je potrošil par

"čukov" in se udeležil te prireditve,

kjer so kuharice kuhalne, pekle

in ovire ter nosile na obširne

mizé, da mi je plesal želodec že od

samih dňav. Pa tudi natakarji

niso zaostajali in donašali so nam

ruejnjega soka, da se bi dovolj

znamkanje suhih grile. In nato

so zapeli narodno pesem "En

glažek ali dva, to nam korajo

da . . ." Tako smo se zabavali po

zno v noč in drugi dan pa je mar-

sikdo tolkal svojega mucka do

ma, ali jaz sem imel pravega mačka.

Seveda smo to živalico na le-

pepm odpravili; ostal sem toliko

časa pod očesom, da je se bolne

pristjal skozi njo, ne samo skozi

okno, depriv je bilo o boščiku.

Sedaj pa zopet pridno pripravljamo za igro "Desetega brata", katero priredi slovensko pevsko društvo Preseren 12. in 13. januarja 1924 v Slovenskem domu na 57 cesti. Začetek je ob osmih zvečer. Zadnjem pozivljam Slovenske, da se teh kulturnih prireditve bolj pridno udeležujete. Vsi na igro gori omenjenega dne, ker to bo nekaj izvrednega za Slovensko.

Prejšnji dnevi vse vredno

znamenje vseh delavcev.

Naši delavci so vse vredno

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NACIONALNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NACIONALNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Skopisi se ne vrajajo.

Narodna: Zadnjene dnevi (javno Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in na končnino \$2.00.

Načrty se vso, kar ima sklik s Netom:

"PROSVETA"

2657-50 So. Leland Ave., Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year;

Chicago \$6.50, and foreign countries \$6.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Borba med znanjem in praznovanjem.

Po Arthur M. Lewisu na "Prosve-
to" pribredil Zvonko Novak.

(Deseto nadaljevanje.)

Tisto molitev je smatrati za željo po Arijevi smrti. In res je še tisti večer nenašoma napad Arijja huda bolezni, ko se je izprehal po cesti. Naglo je šel potem v bližnjo hišo ter umrl tamkaj. Tisti, ki so jih znani azijski zločini tistega časa, niso prav nič dvomili o tem, da je bil zastrupljen.

Poprej in med Konstantinovim vladanjem je cerkev dramatično posnemala krvavo borbo med sovladujočimi cesarji za nadviado v silnih preprih med Škofij v Aleksandriji, Rimu in Carigradu. Vsak je poiskušal biti vrhovna oblast v tedanji kristjanski cerkvi. Med cerkvenjaki je bila splošna navada, da so se pehali za vrhovno oblastjo. Zato so iskali privržencev vseprvson. Tudi navadnih pocrstnih pretepačev se niso branili. In tako je prišlo med njimi večkrat do krvavih bojev. Aleksandrijski Škof Macedonij je šel preko tri tisoč unorjenj slovenskih trupel, ko se je polastil Škofovskega prestola. Za rimske Škofije so se večkrat bili krvavi boji, to pa zato, ker so rimske bogatinke z svojimi ogromnimi darili naredile Škofovsko službo v Rimu za najrazkočnejšo posest. Ko je bil izvoljen Damaz za rimskoga Škofa, so pokopali v Cisinnijsko bazilikko stotintrideset moških, ki so padli v boju ob tisti prilici. Zarotniki so poklicali na pomoč gladiatori, voznike in druge pretepače. In izgradov je bilo konec teledaj, ko so nastopile cesarske čete. Kadar so se Škofje sedili na pomenek o vprašanjih cerkvenega nauka, so imeli dostikrat odsunaj cele čete oboroženih ljudi, ki so bili pripravljeni dokazati mnenje svojega gospodarja z mčem v roki.

Odtlej, ko si je križanstvo za časa Konstantina nadelo oblastno obliko, so pričeli cesarji čutiti in uvidevati, da ne mora biti kristjanaka vera državna dekla, nego, da so poiskušali cerkveni poglavari podrediti sebi in cerkvi deljne vladarje. Aleksandrijski Škof Atanasij je kar naravnost in javno kljuboval Konstantinovemu sinu in nasledniku Konstanciju, ko se je ta postavil na stran Arijcev, ter izpodbijal njegovo vlaško oblast. Tedaj je bilo izkovoano orokje, ki so ga papeži posluževali z grozovitimi posledicami v naslednjih stoletjih. Cerkev si je prisvojila oblast, odpuščati podanikom deželnega vladara, če so odrekli državi svojo vdanost in zvestobo. To pa na podlagi bedaste trditve, češ, da se mora človek predvsem pokoriti božji oblasti, ki jo neki zastopajo rimski papeži in njihni hlapeci. Božja oblast je nad deželno, so trdili. Deželna oblast more kaznovati ljudi le s smrto in jim zasegati premorjenje, ali cerkvena pa jih lahko kaznuje z večnim pogubljenjem po smrti.

Med tem tekmovanjem so Škofi, je kar ukazovali, koga naj razglasijo za cerkvenega odpadnika ali razkolnika. In če se je ta ali oni vladar upri cerkveni oblasti, ker se mu je zdebla krivčna, je kmalu ustil železno pest pohepne cerkve. Celo Konstantin je občutil moč in nasilnost rimskih cerkevnikov. Na njihen ukaz je odredil usmrtitev svojega starega prijatelja filozofa Sopatra. Praznoveni kristjanje so obdolžili Sopatra, češ, da daje vetrovom a hudičevu pomočjo nasprotno smer, vsled česar niso mogle žitne ladje dospeti v Carigrad ali Konstantinopol. Cesar je bil prisiljen odrediti njegovo objavljenje, da jo tako zadostil kristjanski držali v gledališču.

In še danes je videti v kristjanških verah tisto srednjeveško nestrnost in lakomnost po svetnem vladanju. Rimski papeži se ti obnašajo kakor petelinje na gnoju. Njihni hlapeci — jesuiti in razni kutarji — grme proti vsemu, kar je prepojeno z naprednimi idejami, ki se nikakor ne morejo strinjati z bedastimi rimskimi dogmati.

Velika zgodovinska borba med vero, kakor jo predstavljajo kristjanje, in pa vede, je bila v zvezi z vladanjem cesarja Teodozija. Ta je bil po rodu Spanec in je nosil škrilat proti koncu četrtega stoletja. Bil je eden najbolj gorečih kristjanov, kar jih je kdaj imelo rimske žezlo v rokah. Utrdil se je na podlagi tega, da je zatrl vse protikristjanske ideje. Stekel si je s svojo brezob-

zirnostjo toliko zaalug za kristjanstvo, da je znan pod imenom Teodosij Veliki. Posledice njegovega postopanja in njegove politike so bile najbolj čutne v Aleksandriji. In ker je temu tako, moram poseči nekaj nazaj.

Aleksandrijska tragedija.

Med bojem, ki je bil v Aleksandriji med Julijem Cezarjem in zadnjim Ptolomejem, je ogenj uničil velikansko knjižnico v Muzeju. Ali knjižnica v Serapijonu pa je vendar ostala nedotaknjena. Ko so ptolomejski kralji ustavili aleksandrijski knjižnici, je izkušal pergamski kralj tekmovati z njimi ter postavil temelj veliki knjižnici v Pergamu. Ptolomej je zastranega prepovali izvazati iz Egipta papir, ali vendar pa se je pergamskemu kralju posredil ustanoviti knjižnico z 200,000 zvezki. Pomagal si je pri tem z iznajdbo pergamenta. Kleopatra, ki je bila zadnja potomka ptolomejske rodbine ali dinastije, se kar ni mogla potolaziti, pa se ni mogla, ko je pogorela knjižnica v Muzeju. Da bi jo vsaj malo utisnil, je podaril Mark Antonij pergamsko knjižnico. To je najbrž podvijalo serapijonsko knjižnico za kakrško pol milijona knjig. Bila je potem večja od one, ki je pogorela v Muzeju in največja zbirka tedanje učenosti in znanosti.

Serapijonska knjižnica pa je bila zloglašenemu in razvitemu kristjanskemu nadškofu Teofilu v Aleksandriji v veliko spotiko. Sovražil je Serapijon, ker je bil v senci s češčenjem egiptanskih bogov. Teofilovo čustovanje je bilo zrcalo za razpoloženje aleksandrijskih kristjanov sploh. Karkoli je bilo v zvezi z Serapijonom, so zanicevali in prezirali. Rogali so se zabiti kristjanje krogom, s katerimi je učen Erazem zmeril zemljo, a Timoharis pa dolobil gibanje zvezde Venere. Astronomične naprave, ki jih je rabil v Serapijonu največji tedanje zvezdnec Klavdij Ptolomej, niso bile nič nevedenim in zabitim Teofilu. Čakal je le na priliku, da se znesi nad tem veličastnim hramom človeške učenosti ter ga uniči do tal. Ta prilika se mu je ponudila tedaj, ko je cesar Konstantin podaril stavbništvo starega templja, v katerem so častili Egiptani svojega podzemalskega boga Osirisa, kristjanski cerkvi. Ko so kopali temelj za kristjansko stavbo so naleteli na ne baš spodobne simbole egiptanskega bogozabojstva.

Teofil je dal te simbole prinesti na javni trg, da se je moral potem njegova poulična država in svojat nordevariti iz njih. Egiptane je to tako razrazilo in razjario, da so se sklenili maščevati nad kristjanji. In tako je prišlo do velikega pobažja. Egiptane je vodil filozof Olimp. Tem je bil za glavni stan Serapijon, od koder so se zdaj pazidajali izpuščali v boj s kristjanji. Ta spor je bil naposlед predložen cesarju v razsojo. Ko je Teofil izrekel svojo sodbo, so Egiptanke odložili svoje orožje, meneče, da bo morda vendarle doseglo njihovemu učinkovanju. Ali skrajno neučki Teodozij je zapovedal porušiti veličastno stavbo ter to nalogu poveril Teofilu. Grki se še niso zedinili, kaj hočejo: republiko ali monarhijo. To je dokaz, da Grki — kljub temu, da so njihovi slavni predniki poleg temelj moderni kulturi — še vedno potrebujejo tirana, ki jim z željom iztepe vsak dvom; da je republika za eno stopinje pred monarhijo.

Zadnji sem priporočil čitateljem te kolone, ki imajo tu rojene in angleščine večje sinove in hčere, da jim nabavijo dr. Osbornovo knjigo "The Origin and

• • •

Taki prepriči dokazujejo, da angleška Labor party trpi na buržuazni bolezni. Ne intelektualci, profesorji, zdravniki, pisatelji itd.) pravijo, da so le oni sposobni za ministre; navadni delavec zopet pravijo, da so oni zgradili stranko, torej gre njim mesto v vladu.

Grki se še niso zedinili, kaj hočejo: republiko ali monarhijo. To je dokaz, da Grki — kljub temu, da so njihovi slavni predniki poleg temelj moderni kulturi — še vedno potrebujejo tirana, ki jim z željom iztepe vsak dvom; da je republika za eno stopinje pred monarhijo.

• • •

Zadnji sem priporočil čitateljem te kolone, ki imajo tu rojene in angleščine večje sinove in hčere, da jim nabavijo dr. Osbornovo knjigo "The Origin and

• • •

K. T. B.

Meteoriti.

Organizacija I. W. W. je izdala letak za propagando med slovenskimi delavci. Denar, potrošen za letak, je bil vržen v vodo. Letak je namreč tiskan v "jeziku", katerega nikjer ni, dasi nosi ime "Slovenian". Živ krst ga ne razume. Za zgled naj služi sledeči stavek:

"Pridimo nazaj v združeno državo mi imamo is zverstne špine v vseh jezikih ki so pot kupljeni ob bogataši ali kapitalistih ki vas za zanos vodijo kot je to vedar lepo za delavce ki so v zverstnih starosti in se pusti te zanos vodit da morete izdalšati delavake ure ali spite dajte se vedar enak zbuditi".

Sironak, ki je znetel "predvod", je prestavil American Federation of Labor v "Amerikanski Narave ot Delavev", Industrial Workers of the World pa v "Pridelovalni Delavci Sveta".

Ko se nasmeješ temu letaku, vzameš v roke drugi letak in čaka te nova zabava. Drugi letak je franciščansko trobilo. Jezik je sicer nekaj boljši kot v prvem, toda vsebina je ravno tako egiptovska.

Ameriški Slovenci nimamo svojega Chaplina, imamo pa patre in njihov teater, ki ne stane niti.

Laboriti na Angleškem se prepričajo, kdo bo minister za to in ono. Intelektualci (advokatje, profesorji, zdravniki, pisatelji itd.) pravijo, da so le oni sposobni za ministre; navadni delavec zopet pravijo, da so oni zgradili stranko, torej gre njim mesto v vladu.

Taki prepriči dokazujejo, da angleška Labor party trpi na buržuazni bolezni. Ne intelektualci, profesorji, zdravniki, pisatelji itd.) pravijo, da so le oni sposobni za ministre; navadni delavec zopet pravijo, da so oni zgradili stranko, torej gre njim mesto v vladu.

Grki se še niso zedinili, kaj hočejo: republiko ali monarhijo. To je dokaz, da Grki — kljub temu, da so njihovi slavni predniki poleg temelj moderni kulturi — še vedno potrebujejo tirana, ki jim z željom iztepe vsak dvom; da je republika za eno stopinje pred monarhijo.

• • •

Zadnji sem priporočil čitateljem te kolone, ki imajo tu rojene in angleščine večje sinove in hčere, da jim nabavijo dr. Osbornovo knjigo "The Origin and

• • •

G. Frank S. Tauchar se je že večkrat ospomnil s tem, da se je rivil s svojimi "klasičnimi" deli v vrsto slovenskih pisateljev, čeprav mora on sam in vsakdo drugi priznati, da je njegovo izvirno pisanje — njegov napad na moje osebo ni glede na slovenična pravila izviren, vsaj veje ne — in pesmi-kovanje glede na pravilnost našega lepega jezika popolnoma napak, a glede na tehnično sestavo pa povsem piškavo in črivo. S svojim dopisom, v katerem se je hotel znesti nad mano, ker sem bil toliko "predren", da sem mu to resnicno povедal v brk, pa je naravnost norec bril iz samega sebe. — Prijatelji, odgovarjati na nepristransko kritiko s psovskimi in neotesanostjo, in to pa na kritiko lastnega pisanja, ni posebno fino. In spodobno tudi ne. — Pa, met, fant, pamet! Pojdi malo vase, vseči vatev v roke ter zmeri svojo domiljavost! In če hočeš še kaj pisati, vzemi za voljo božjo poprej v roke Janežičeve slovenice ter se iz nje nauči vsaj tolliko, da boš vedel, kako sklanjati besede srednjega spola v ednini, dvojni in množini: Novakove spise pa tudi spridoma prečitaj! Morad se pa utegneš vendarje česa naučiti iz njih. Zato sem jih spisel. Tudi Novakova slovenica bi ti ne škodovala. Je marsikaj notri, česar še ti ne znaš in ne veš. — Evonko Novak.

• • •

G. Frank S. Tauchar se je že večkrat ospomnil s tem, da se je rivil s svojimi "klasičnimi" deli v vrsto slovenskih pisateljev, čeprav mora on sam in vsakdo drugi priznati, da je njegovo izvirno pisanje — njegov napad na moje osebo ni glede na slovenična pravila izviren, vsaj veje ne — in pesmi-kovanje glede na pravilnost našega lepega jezika popolnoma napak, a glede na tehnično sestavo pa povsem piškavo in črivo. S svojim dopisom, v katerem se je

hotel znesti nad mano, ker sem bil toliko "predren", da sem mu to resnicno povедal v brk, pa je naravnost norec bril iz samega sebe. — Prijatelji, odgovarjati na nepristransko kritiko s psovskimi in neotesanostjo, in to pa na kritiko lastnega pisanja, ni posebno fino. In spodobno tudi ne. — Pa,

met, fant, pamet! Pojdi malo vase, vseči vatev v roke ter zmeri svojo domiljavost! In če hočeš še kaj pisati, vzemi za voljo božjo poprej v roke Janežičeve slovenice ter se iz nje nauči vsaj tolliko, da boš vedel, kako sklanjati besede srednjega spola v ednini, dvojni in množini: Novakove spise pa tudi spridoma prečitaj! Morad se pa utegneš vendarje česa naučiti iz njih. Zato sem jih spisel. Tudi Novakova slovenica bi ti ne škodovala. Je marsikaj notri, česar še ti ne znaš in ne veš. — Evonko Novak.

• • •

Newton Falls, Ohio. — Vsi bratje Hrvati in Slovenci, ki tvorimo naše društvo, smo dolžni, da podpiramo prošnje, kolikor nam je mogoče. Bratje smo enega očeta, ki tvorimo društvo in našo organizacijo. Toda ne moremo držati v rokah, da ne morda, da je njegovo imo navedeno kot poročevalcevo.

Ako kateri prispevatev k zgodovini Slovenskih naselbin pozoriši, da je nekaj zgodovinskega gradiva,

Brez znanja angleškega jezika ne pride nikam. Spopolni si to znanje, ako ga je nimaš. Narodi si "Slovensko-angleško slovencie" katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Povest "Jimmie Higgins" je navelo daleč ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se

pri Književni matici S. N. P. J.

"Evolution of Life", katera mojstrica razlaga, kako je nastalo in se razvilo življenje na zemlji. Take knjige so potrebne za našo mladino, katera se mora poučiti o znanstvenih resnicah, ki so edino pravo nadomestilo za verske bajke.

Danes priporočam v ta namen še eno knjige. Ta je "The Universal Kinship", katero je spisal pokojni profesor J. Howard Moore. Ta knjiga je spisana zelo poljudno in je skozi skoraj lahko umljiva, dočim je treba za Osbornovo delo že nekaj znanja o fiziki in kemiji. Moorejeva knjiga je kakor nalača za mladino, ki je dokončala ljudsko šolo in ne počaja srednjih šol.

Dajmo naši mladini dovolj inči, da ne bo blidila v temi kakor smo mi v naših mladih letih, dočler nismo prišli na svetlo.

Ivan Albreht:

Krojač Marka.

(Konec.)

"Seve — še bi ne bil rajuji umrl, bi lahko živel še danes," je odvrnil možakar z nagajivo prisloviščem, ki jo je rad rabil ob vsaki priliki kadar mu je grozilo kaj neodnega.

Solnce je žigalo, da je migetal razgreti zrak in je pot eukroma na obrazov, krojačeva žena pa se je razgledala po travniku in je drugje poiskala dela. Hotela je razmisliti to reči in šudno zadevo, ki jo je privedla do tega, da ima mrljica za moža.

"Če bi vsej res umrl," jo je shodio v mislih. Da, potem bi bilo vse v redu! Poldruge leto že živi poleg njega in je zaslužila marinkaj, ne samo piškava bajte! Katera bi pa šla k takemu košenjaku, ki je za samo napotu na svet!

"Pa ne bo umrl," se je zarehalo tako zoporno in na glas, da je žena razložila duha besede in se je nehotno okrenila, da bi videla, kdo jo draži. Bilo pa ni nikogar v bližini in Polona je zopet sklonila glavo in je pospešila delo, da so izstopile žile na rokah in so frije bilke okrog nje kakor v nevisti...

Ko je stalo solnce najviše in je vredina palila izmučena telesa, je prišla južina in za njo čas počitka. Ljudje so se razdelili in so iskali sene in hladno, po eden, po dva, in so se, s pesmijo in s smehom mlačnosti družili povsed, kjerkojšči pod grmičevjem mah pripravil posteljo. Žilave reke moških so iskale belih rokavcev, preštítih s čipkami, rožnatih usten in rožnatih lic, da se je nenadoma razlil smeh po valovitih pokrajini. Utrjenost je prešla in petje je zaključalo po življenu, da se je zahotel telesom in krvi prostosti —

Polona je ležala v grmovju in je strmela izmed listja proti nebnu, koder so rajali drobni oblački kakor pregnane ovčice. Nekaj jih je bilo liki cvetke, nekaj kot lepe bele postelje, a eden je prijadal kakor malo dete v zibelici. Tako je bil razločno naguban in mestoma prepričan vlahno višnjevim posom, da je Polona zakrila oči z rokami, ker je hotela pregnati spomine in želje, ki so vskipevale v njej. Brez besed je kletva v srču predložil in sedanjo svojo in je vsakemu hipu posebej želela slega. Kotelo se ji je poginila, sramote, uničenja in česarke, samo da bi prislo nekaj nad njo, kar bi izpremenilo tisto večno enakomerne vpraševanje starčevo... V samih žgodilih misil je začutila sredi selenja vonj po plesnjivosti in mrzli Markov dhljaj, da je sunčoma razprostrial roki in je pogledala. Pred njo je stal Korenove Jernač.

"Ti —?"
"Jaz —?"

Koren se je smejal, ko je prisledil k njej, a ona ga je kletva v pritajenem stokanju:

"Ti si krv vasega, več, ti. — Pesni slabbi, ti —?"

Jernač je širil roke in ni rekel nobene besede in le oči so mu žarele kakor ogenj izza stekla, da so nesadoma v plešči gresnici zaražala trenotja...

"Beži, grdu," je kriknila Polona in se je že v istem hipu domnila, da je prepozna. Skrčila se je v gube, skrila obraz v dlan in si je grizla ustnice in jesik, da je v hipu začutila zopni okus krvi v ustih.

"Kaj boš — saj uživali drugo mladost," jo je potrepljal Koren, po ramu in si je našgal cigare.

"Vse ob svojem času! Če enkrat zamudiš, se potlej zastonji solzic!"

Polona je občutila besede kačer bližino ledu in se je strastno okienila Jerniča:

"Ali boš sedaj moj?"

Koren se je ozri leno vanjo in je menil z nekim trudno hudenomnostjo:

"Saj imal starega?"

Polona se je stresla in je odšla. Kakor je pogledala po ljudeh, se ji je zdelo, da srečuje smeh in poročljivo prašanje:

"Kakšna je druga mladost, Polona?"

* * *

Na jesen je Marka obolel, da ni po cele dneve prišel k pameti in je govoril najrazličnejše reči. Pravil je o prvi ženi in o drugi, o otrocih, ki so ga zapustili na stano leta — ter o Poloni.

"Bajta je njen, kakopa, Polona — Jezus, Marija, kam pa reči," je bledel v vročici in je kričil z rokami po graku.

"Bog ga reči," je rečila Žena, ko je pripravila priče, da čujejo poročko. Prišel sta prilli, Marka je bledel med drugimi tudi e baj-

ti in Polona je bila docela potoljena.

"Zdaj sem pa jaz na konju, Jernač," je mislila ponosno in je pozajivo cakala, kdaj zaslane dihanje na postelji. "Naj bo kakor mi! Kdo mi more reči, da ni ajegov," se je tolatala ob misli, da se utegne v kratkem izbočiti njenem telo. Čemu bi se grizla zavelje toga, ko ni trpel Marko prav nič! Mrljici pa, menda ne poznajo človeke jeze. — Ali morda tudi?...

Orska se je po moču, ki je ležal vanjak in je imel oči zaprte kakor mrljic.

"Polona —"

Glas je bil slaboten in sub, da je zasebno ženo do mozga.

Kaj bi, Marka," se je sklonila k bolniku in je v grozi, cakala, kdaj ji udari beseda obsodbe na uho. "Saj sem tukaj, vidiš — nič se ne boj," ga je božala po vodenem licu in mu je omotala ustice s'vodo. Bolnik se je zapletel v neslogično govorjenje, ki se je mestoma popolnoma izgubilo v goltanju, da je starec od napora silil pokonci in je žabuli preplašeno oči. Strelmel je naravnost predse in se je napenjal z vsem gorenjim životom, da bi ubežal nečemu in da bi prisel nekam — in je nadaloval tako strašno, da ga je Polona komaj zadreževala.

"Ispustila bi ga," jo je zmoglo mimogrede, ko se je borila z njegovimi velikimi rokami. — Planil bi sobi in bi zamotovili sem in bi se zadel tja, dokler se ne bi zgrudil na tla. Plesknilo bi — in kosti bi sašklepetale — iz ust bi se pocedila, kri in —

Misel je bila tako grozna, da se je hotela Polona otresti s illo in je zakričala na vse glas:

"Ne, Marka, ne! Za boljje voljo, ne!"

"Kaj pa ja," se je oglasti pri vratih Jernač in je pogledal v razumevanju na bolnika. "Ali no?"

Žena je uprla vanj svoj prestrani pogled.

"Sam Bog te je poslal," se je razveselila — "pomagaj, Jernač, saj vidiš!"

Koren je stopil k postelji in je lahno prijet Polono za roko:

"Glej jo! Pusti ga — ali ne?" Ženska je zbrala poslednje moči, da je potlačila besmedega Marka naraj v posteljo in je zamenila s postjo proti Jerniču:

"Beži, zverina!"

Koren je odstopil in je potisnil roke v Šep.

"Kakor ved," je skomisgnil z rameni in je stal sredi isbe ter je ogledoval sebo in opravo in je prikimaval z glavo:

"Ni napačno! Ali je še naredil testament?"

"Glej, da kmalu najdeš vrata," mu je zapretila Polona s srditim pogledom. Koren je ubogal in je stopil proti durjam.

"Saj res," se je domisil, ko je že držal za kljuko — "kaj pa je z mojo obliko? Ali je še kaj dešal?"

"V grob je ne ponese s seboj — sij ima svoje dovolj," se je odrezala Polona in je komaj cakala, da bi Jernač izginil.

"Da ne pride v zgubo. Saj vem, kako je ob takih priložnostih," je zatrčil Koren in je naredil z roko kretinu, s kakršno ljudje na vadenje označujejo tatvino.

Ženska je drgetala v razburjenosti.

"Če kdo krađe, si prvi — ti! Kar pomisli," je pogledala Jerniča, za njim Marka in nasadnje še sebe. Koren je razumel to preglevanje in je odšel.

"Ko bo treba devati na pare, me pa le pridi poklicat," je oponoril že v veči, toda Polona je molila.

"Reveč," je pomisnila v resnični boli in je za trenotek pritinala Markovo roko na svoje čelo.

"Tako smo grdi ljudje na svetu," je jo presegel naval apokornočni, da se je začela kriptati in je sedela na posteljo tako, da se je s rokami in telesom dotikala bolnika...

Izmucena in prestrašena je premisljivala na quodo svojih dni in svoje revo, ki jo brez prestanka zalezuje pri vsakem koraku in jo preganja po vseh potih. Misil je na Jerniča, ki je tako neusmiljen in grč, da bi pahlil starega Slovaka v smrt liki ſival, in je zatejval tisti trenotek, ko se je zgodilo ono gromo, kar ji izpodkopava že poslednjo nadrečje in mislu. Če bi bila zdaj sama, bi opravila, kakor se spodobi za pokojnim — v slučaju, da pride res do tega — in bi bila prosta in rečena...

Caz se je nagibal k vodovi in zarja je poročila Markov obraz, da se je videl zdrav in mišč. Polona je zatisnila oči in je naslonila glavo na skončnik, da bi si nekoli

ko odpočila, kajti bala se je, da bo to noč hudo z bolnikom.

"Reveč," je ponavljala onemogoč in je nenadoma začutila, da jo je sunilo nekaj kakor mrzla kost.

"Spomin," jo je splašilo v omoticu, da je piamila kvíšku in je ugledala — Marka pri durih. "Že dulu njegov," se je ozrla po postelji, a tam tudi telesa ni bilo ved. Planila je k vratom, je popadla moča in ga je ednesla v posteljo. Hroča in kakor omamljena je omahnila na vzglavlje in je ponavljala venomer:

"Ali res hočeš na zadnjo uro od mene, Marka, slišiš?"

Mak je dovršil Jernačeve oblike, je zložil vse lepo v gube in je ogledaval vse kraje in konce, ker je hotel, da bo štvar prav in v redu. Sploh je prišla vanj tiste dni nekakšna natančnost, ki je prehajala mestoma že v tako slinston, da je bila Polona vsa potrta. Če je stopila sem, je bilo narobe; če je šla tja, ni bilo prav — kakor da je zakleto v hiši.

"Umri bo — zato je tak —"

Misel jo je prevzela s tako modijo, da je slednjčakala zgojka tega dogodka in je mirno prenala nadložnost. Marka je bil namreč bled in suh, od dne do dne bolj koščen in slab, da skoro ne imel nikakoga glasu ved. Kljub vsemu temu pa vendar ni hotel nastopiti tisti trenutek, ki naj bi bil zadnji v njegovem življenju... Pelona je drhtela in je naskrivaj jokala, da je imela vedno rdeče obrobljene oči in lica zdranjena pod njimi. Govorila je malo, zdihovala je mnogo in hodila je skoro neasično kakor senca. V istem, ko je Ženska, da bi jo Marko poprašal, kako in kaj, se je ob enem bala prahašja in je vedno mislila, kako bi ga potisnila vsej še za en dan dalje in prihodnost. Vselej, kadar je zveder legla, se je zahvalila z glasnim vdihom dobrih sreč:

"Bog bodi zahvaljen, da smo

"Če je dren trden, je moj dedec je trdnjavi," je razložila Polona in se je zbrala vsega tistega, kar si je bila sinodi Ženska...

Ko je krojač odpri oči, je pogledal začudeno okrog sebe in je zaprosil a slabotom glasom:

"Žejen sem —"

Žena je prinesla pijačo in je ponudila s prijaznim pogledom:

"Tako sem se bala zato —"

Imela je sošo v očeh in Marku se je začutila.

"Nič se ne boj, Polonica, nič!"

"Ti ne veš, kakšen si bil," je začela žena in je hitala z zgodbo o Markovem begu, da bi prekrižala vse drugo v sebi.

"Revica, kakšne sitnosti imam z menoj," jo je pogledal toplo in je zopet zatisnil oči.

"Ali je zadnje boljšanje pred smrtjo — ali je okrevanje," je ostro premisljivala Polona in je edila v kuhinjo. Skrb je bila vedno hujša in groza je rastila od minute do minute. Ko pride tisto strašno ne dan — kaj bo, če bo Marka še na svetu? — — —

Krojačovo boljšanje je kontabil s popolnim okrevjanjem. Sio je sicer počasi, a predno je zapadol prvi sneg, je bil Marka vendar še toliko pri modi, da je ob palici hodil po sobi. Edino vod mu je mogoč obesel med boleznično in grušu mu je ostal nekak nasledek, ki mu je kvaril glas, da je bila krojačeva govorica kakor evileče, nekoliko hrapavo vekanje.

"Kje bi že ja bil," je pravil s tem čudnim novim glasom vse žensko, kdo je prišel k njemu — "Vsak dan, se bolj prigaši k delu."

Krojač je zmajal z roko in z glavo:

"Kako pa ja s teboj, Polonica?"

Zena je pomisnila in je šla počasi proti mizi. Tam je stopila k Marku in se je stisnila k njemu.

"Ali zdaj veš," je začepila in ga je gladila z roko po osvetlilih laseh. Moč je podprt glavo še z drugo roko in je vzdihnil parat zapovrstjo:

"Mhm, mhm —"

Potem je začel pregledovati Jernačeve oblike in je omenil kratko:

"Bo pa ravno za krst —"

Polona je mezdela od veselja, je božala moča, se je privijala k njemu in ga je poljubljala kakor očesko občutje:

"Bo bo —"

"Ali boš nješa za botra," je pravila Polona in je gorela od rado.

Marka je prišel, je odkimal in ni odgovoril nobene besede.

"Samo, da se je tako arčno islo," je mislila žena in se je veselo lotila občajnih opravkov v hiši —

Na večer je prišel Koren.

"Ali je kaj," je posdravil, ko je stopil v sobo. Krojač ga je pogledal z osornim pogledom.

"Če ni, pa še bo," je začepila zase.

Zena je šola prišla in ni mogla več sama streljeti v kuhinji ter je prišla v seboj ravno v hipu.

Ljudje so občudovali Marka in so ga pomilovali, ker se jim je zdelo, da Polona ni od samega ženskega vraka tak, kakršna je.

bila. Govorilo se je mnogo in počasno, zlasti tam, kjer so bile ženske same med seboj:

"Kdo bi neki bil?"

RAZNA NAZHANILA.

Muskegon Heights, Mich. — Na letini sem je naseljeno društvo "Michiganško jezero", št. 265 sklenilo, da vsek dan prispeva 25¢ v društveno blagajno za mesec januar 1924. Nekaj jih je že plačalo na seji, ker pa je niste storite tako na seji meseca januarja. Tisti, ki poslikate asenčem po pošti, pa posljite 25 centov več kakor načrtano. — Anton Pandž, tajnik.

Pittsburg, Penn. — Članom društva "Bratstvo uspeha", št. 9 SNSP, naznamo, da sem prevezel tajnikovo s prvim januarjem. Pred prihodnjo sejo bomo v dvorani eno uro pred otvoritvijo seje, da bomo podobri asenčem kakor budi ostanek za podiranje asenčem v dvorani še eno uro po zaključku seje. Mod seje je po tem pobiral mlaških dečkov. Prosim vas, da prinesete s seboj potrebnih drobir, ker dober veste, da sem tak. Zato vas tudi prosim, da ploda vsek asenčem pravotavnost — do 25. v mesecu, ker ne morem zlagati na nikogar. Hvalni se bom v tem osiru strogo po pravilih. Prosim opozivajte to, ker ho dobro za vas kaže za mene. — Anton Rupar.

Washoe, Mont. — Društvo "Slovenski sinovi", št. 112 v Bear Creeku, Mont., je dne 18. decembra na izredni seji sklenilo, da naj bo meseca januarja 1924 izrednega asenčema po \$1. ne pa po \$6, kakor je bilo sklenjeno na redni seji dne 3. decembra. To pa zato, ker je imelo društvo dosti stroškov za umrlim bratom Tonetom Ocepekem. — Tom Miller, tajnik.

Takon, Pa. — Društvo "Novi dom" se zahvaljuje vsem društvočnim članom, ki so darovali za neredno člansko Elizabeto Poly, ki je v resnicu potrebuje pomoci. Apeliram na ostala društva, da bi tudi nadilis pomoč. Zahvaljujem se sosedčnim društvom, ki so prispevali:

Društvo št. 472 — \$2, št. 444 — \$2.50, št. 287 — \$1, št. 265 — \$1.50, št. 417 — \$2, št. 213 — \$1.50, št. 175 — \$2, št. 274 — \$2, št. 434 — \$1.50, št. 82 — \$1.50, št. 434 — \$1.50, št. 412 — \$1.50, št. 479 — \$1, št. 344 — \$2, št. 290 — \$2, št. 246 — \$1.50, št. 92 — \$2, št. 561 — \$1.50, št. 228 — \$2.60, št. 84 — \$2.50, št. 277 — \$2, št. 75 — \$1.50, št. 4 — \$2, št. 371 — \$1.50, št. 246 — \$1.50, št. 81 — \$2.50, št. 79 — \$4.25, št. 80 — \$2, št. 340 — \$3, in brat Mat Drap št. 80, št. 169 (dvoravno in nahrano med rojaki) \$30, št. 354 — \$2.50, št. 411 — \$1.50, št. 285 — \$2.50, št. 297 — \$2, št. 401 — \$2, št. 341 — \$1.50, št. 26 — \$1.50, št. 348 — \$1, št. 382 — \$1, št. 245 — \$1, št. 21 — \$1, št. 149 — \$2, št. 180 — \$1.50, št. 56 — \$1.50, št. 171 — \$1.50, št. 251 — \$1, št. 145 — \$3, št. 286 — \$6.64, št. 407 — \$4, št. 9 — \$2, št. 59 — \$1.50, št. 408 — \$2, št. 312 — \$1, št. 210 — \$2.50, št. 88 — \$1.50, št. 45 — \$1, št. 509 — \$2, št. 279 — \$1, št. 465 — \$1, št. 151 — \$2, št. 247 — \$2.75, št. 522 — \$1.50, št. 473 — \$2.00, št. 47 — \$3, št. 184 — \$2.50, št. 31 — \$2.22, št. 278 — \$2.50, št. 301 — \$2, št. 32 — \$2, št. 128 — \$2, št. 122 — \$1, št. 289 — \$2, št. 31 — \$2.64, št. 231 — \$1.50, št. 414 — \$2, št. 447 — \$1, št. 606 — \$1.50, št. 485 — \$1, št. 265 — \$1.50, št. 412 — \$1, št. 456 — \$1.50, št. 214 — \$1.50, št. 167 — \$1.50, št. 194 — \$2, št. 95 — \$1, št. 469 — \$1, št. 140 — \$1, št. 463 — \$1.70, št. 427 — \$1.50, št. 298 — \$1, št. 29 — \$1.50, št. 307 — \$1.25, št. 242 — \$2, št. 252 — \$1, št. 120 — \$1.50, št. 358 — \$1.50, št. 52 — \$1.50, št. 200 — \$2, št. 324 — \$1.50, št. 16 — \$1.50, št. 209 — \$1, št. 462 — \$2, št. 161 — \$1.50, št. 482 — \$1, št. 477 — \$1.50, št. 406 — \$1.50, št. 7 — \$2, št. 87 — \$1.50, št. 234 — \$2.50, št. 484 — \$1, št. 335 — \$1.50, št. 26 — \$1.50, št. 268 — \$1.50, št. 506 — \$1.50, št. 431 — \$1.50, št. 182 — \$1.50, št. 363 — \$1.50, št. 55 — \$1.50, št. 81 — \$1.50, št. 186 — \$1.50, št. 165 — \$1.50, št. 616 — \$1.50, št. 77 — \$1.50, št. 246 — \$1.50, št. 314 — \$1.50, št. 13 — \$1.50, št. 52 — \$1.50, št. 123 — \$1.50, št. 430 — \$1.50, št. 267 — \$1.50, št. 352 — \$1.50, brat Frank Gottlieb \$1.

Društvo "Novi dom" se v imenu sestre Elizabeth Poly prav lepo zahvaljuje vsem društvičnim in posameznim darovalcem. — Anton Lavor, tajnik.

Power Point, Ohio. — Odgovarjam na vprašanje in prošnjo Franks Stimaca v zadevi blagajne, da je bila ista izročena bratu Jovu Hribarju še v času, ko se je društvo svete Barbare združile s S. D. P. Z., namreč ko je bil brat Joe Hribar izvoljen za blažnjika. Blagajna je bila prvo last društva sv. Barbara in po združitvi S. D. P. Z. Od tistega časa ima brat Joe Hribar omenjeno blagajno. Omenim, da je Joe Hribar pošten član in da bo on vse dal nazaj, kar je last društva, če člani tako zahtevajo. Vem, da je brat Joe Hribar ravno sedaj v slabem položaju, zato je članstvo naprosto, da ima z njim potprelijenje.

Posdrav članom društva št. 219 v Hartfordu, Ark. Kdo hoče ved pojasnila, sem vedno pripravljen odgovoriti. — John Zimmerman v Power Pointu, Box 2, Ohio.

NOVI NASLOV

Uradno novi naslov, dne 1. 1. 1924. Prej, predv. včerajšnji naslov.

Predv. predv. in soboto avtorjev od 1. do 1. 1. 1924.

DR. JOS. V. GRAHEK

Physician and Surgeon

303 American State Bank Bldg.

600 Grant St. at Sixth Ave., PITTSBURGH, PA.

tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

trinovih, vrtne, dvakrat, trikrat in štirikrat ugasljene, nemške ali kranjske in pa tudi chrematične z 12 basi ter kovčke za harmonike.

ALOIS SKULJ,

223 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.